

Sygn. akt I Ns 274/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSR Stanisława Pilińska

Protokolant st. prot. sąd. M. J.

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2016r. na rozprawie sprawy

z wniosku M. B.

z udziałem (...) SA w G.

o zapłatę i ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu

postanawia: 1) oddalić wniosek;

2) zasądzić od wnioskodawcy M. B. na rzecz uczestniczki (...) SA w G. kwotę 257,00 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

3) nakazuje ściągnąć od M. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 1.438,03 zł (jeden tysiąc czterysta trzydzieści osiem złotych 03/100) tytułem kosztów sądowych;

Sygn. akt I Ns 274/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. B. wystąpił z wnioskiem o zasądzenie od uczestnika kwoty 44.996,50 zł tytułem odszkodowania jako 10 - letniej rekompensaty za zajmowanie przez uczestniczkę nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...), położonej przy ul. (...)w S.a stanowiącej własność wnioskodawcy , za okres począwszy od 1.VI.2002r. do 1.VI.2012r. , zasądzenie kosztów postępowania oraz ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu , przy przyjęciu kwoty 4.499,50 zł jako odpłatności w stosunku rocznym , począwszy od 1.VI.2012r. i przy ustaleniu iż stanowi ona 8% wartości gruntu zajętego przez uczestniczkę bez tytułu prawnego . Na tej nieruchomości znajdują się urządzenia elektroenergetyczne w postaci linii elektroenergetycznej 15 kV .

W związku z zarzutem uczestniczki postępowania dot. zasiedzenia służebności przesyłu , wnioskodawca podniósł iż uczestniczka jest następcą prawnym jednoosobowej spółki akcyjnej Skarbu Państwa - Zakład (...) SA , powstałej na mocy aktu administracyjnego z 9.VII.1993r. i ta data może stanowić początek biegu zasiedzenia , zarówno w dobrej jak i w złej wierze . Jednak akt administracyjny nie stanowił o przeniesieniu jakiegokolwiek majątku poprzedniego dysponenta urządzeniami elektroenergetycznymi . Wskazał też na fakt ewentualnego przerwania biegu zasiedzenia , zawezwaniem do próby ugodowej w 2012r.

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w G.wniosła o oddalenie roszczeń i zasądzenie kosztów postępowania. Wskazała iż na przedmiotowej nieruchomości przebiega fragment elektroenergetycznej linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV , oznaczonej obecnie nr ruchowym (...)poprzednie oznaczenie nr (...) , która została wybudowana w latach przedwojennych a w 1979r. odbył się jej remont kapitalny . Odbiór techniczny i przekazanie linii do eksploatacji po remoncie nastąpił 13.XI.1979r.

Podniosła zarzut zasiedzenia służebności przesyłu na powyższej nieruchomości z dniem 2.II.2009r. Uznała iż początkowa data biegu zasiedzenia tej służebności to 13.XI.1979r. Precyzyjnie ustalenie biegu zasiedzenia zależne jest od ustalenia statusu prawnego nieruchomości obciążonej w dacie sfinalizowania kapitalnego remontu i jeżeli przesądzone zostanie iż nieruchomość ta w tej dacie miała status nieruchomości Skarbu Państwa , to poprzednikowi prawnemu uczestniczki należałoby przypisać dobrą wiarę w wejściu w jej posiadanie . Powołała się przy tym na prawomocne orzeczenie wydane w sprawie IX Ns 363/12 przez Sąd Rejonowy w Słupsku , stwierdzające iż nabyła przez zasiedzenie z dniem 1.II.2009r. służebność przesyłu , w zakresie linii napowietrznej średniego napięcia nr 143 ale na innej działce gruntu .

Wskazała też iż jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), przy czym w wyniku podziałów i przekształceń poprzedników prawnych , ostatecznie uczestniczka nabyła przez zasiedzenie służebność przesyłu .

Zakwestionowała również wysokość żądanego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu , które jest znacznie zawyżone w stosunku do wartości nieruchomości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca jest właścicielem nieruchomości gruntowej , stanowiącej działkę niezabudowaną o nr (...) o powierzchni 3,4312 ha , położonej w S.przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Słupsku prowadzi księgę wieczystą nr (...). Przez działkę przebiega fragment elektroenergetycznej linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV , oznaczonej obecnie nr ruchowym 143, którą wybudowano w okresie przedwojennym.

/ dowód: bezsporne , wypis z księgi wieczystej k. 6 – 13 /.

W 1979r. odbył się remont kapitalny tej linii , która biegnie od S. (...) do rozdzielni S. w miejscowości P. . Na podstawie protokołu odbioru technicznego przekazano ją 13.XI.1979r. do eksploatacji Zakładowi (...) w S. .

/ dowód: inwentarz z natury k. 403 – 404 , protokół odbioru technicznego k. 405 – 406 oraz akta I C 3082/13 k. 108 – 111 / .

Wnioskodawca zaważwał uczestniczkę postępowania do próby ugodowej , do której nie doszło na rozprawie wyznaczonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku 4.I.2013r.

/ dowód: protokół k. 54 / .

Na podstawie zarządzenia nr(...)Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...)z 12.VIII.1975r. w związku z dostosowaniem terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego kraju , ustalono iż zakłady energetyczne działają na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym , wchodzące w skład Zakładów (...)w skład których wchodzi obok innych - Zakład (...), obejmujący obszar województwa (...), przy czym zarządzeniem nr (...)Naczelnego Dyrektora Zakładów (...)w B.z 10.V.1978r. w sprawie działania Zakładu (...)ustalono że w Zakładach (...)w B.działa Zakład (...)według zasad wewnętrznego pełnego rozrachunku gospodarczego .

Zarządzeniem nr(...) Prezesa Rady Ministrów z 30.XII.1989r. w sprawie podziału niektórych przedsiębiorstw z grupy we wspólnocie (...)i (...)Brunatnego podziałowi uległ m. in. przedsiębiorstwo państwowe (...)w B.w wyniku którego powstało m.in. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...)z siedzibą w S..

Kolejnym zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu nr (...)O./(...)z 9.VII.1993r. oraz aktem notarialnym z 12.VII.1993r. dokonano przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...)w S.w jednoosobowa spółkę akcyjną Skarbu Państwa . Następnie spółka ta w wyniku połączenia wchodziła w skład spółki akcyjnej (...) SA, która zmieniła nazwę na (...) SAI ostatecznie przyjęła nazwę uczestniczki tj. (...) SAw G..

/ dowód: zarządzenia : nr 13 - k. 207 – 209 , nr 57 z załącznikiem - k. 210 – 217 , nr 205/O./93 – k. 218 – 219 , akt notarialny k. 226 – 237, postanowienie k. 238 /.

Sąd zważył co następuje:

bezsporne jest iż przez nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), będącej własnością wnioskodawcy, przebiega fragment elektroenergetycznej linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV, oznaczonej obecnie nr ruchowym 143, którą wybudowano przed I wojną światową.

Uczestniczka postępowania podniosła podstawowy zarzut dotyczący zasiedzenia służebności przesyłu, który zdaniem sądu, okazał się zasadny.

W odpowiedzi na wniosek wnioskodawcy, uczestniczka podniosła iż posiada tytuł prawny do korzystania z przedmiotowej nieruchomości tj. nabyła prawo służebności przesyłu linii napowietrznej 15 kV o nr 143 z dniem 2.II.2009r., przy czym początek biegu zasiedzenia, jej zdaniem, przypadał na 13.XI.1979r. tj. w dacie kiedy wykonano remont kapitalny linii napowietrznej nr 143.

Prawo nabyte przez uczestniczkę postępowania w drodze zasiedzenia jest służebnością odpowiadającą treści służebności przesyłu. Przed dniem 3.VIII.2008r. służebność o treści odpowiadającej służebności grunтовой mogła być nabyta przez zasiedzenie na podstawie art. 292 kc, który przewidywał nabycie służebności grunтовой przez zasiedzenie, w wypadku gdy polegało na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy zastosowaniu odpowiednio przepisów o nabyciu własności nieruchomości. Natomiast z tą datą została wprowadzona konstrukcja prawna służebności przesyłu zgodnie z art. 305¹ - 305 /4 kc. Przepisy te miały na celu potwierdzić dotychczasową praktykę orzecniczą, która przyjmowała możliwość ustanowienia na nieruchomości służebność grunтовую, pozwalającej na korzystanie ze znajdujących się na niej urządzeń przesyłowych przez przedsiębiorcę wykorzystującego je w swojej działalności gospodarczej. Również Sąd Najwyższy potwierdził w dwóch swoich uchwałach / z 17.I.2003r., III CZP 73/02 – OSNC 2003r., nr 11, poz. 142 i z 7.X.2008r., III CZP 89/08, Biul. SA 2008r., nr 10 s. 7 / możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności grunтовой o cechach odpowiadających służebności przesyłu, która ostatecznie została uregulowana w przepisach wyżej powołanych. A zatem przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego osobnej regulacji służebności przesyłu możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy, określonego mianem przedsiębiorcy przesyłowego.

Wprawdzie uczestniczka nie przedłożyła konkretnego dowodu świadczącego iż linia napowietrzna 15 kV o nr 143 została wybudowana przed pierwszą wojną światową, jednak z dokumentu w postaci inwentarza spisu z natury i z protokołu technicznego i przekazania do eksploatacji wynika iż linia ta została wybudowana w 1912r. a w 1979r. przeprowadzono jej remont kapitalny i oddano ją do eksploatacji 13.XI.1979r. Zakładowi (...) w S..

Do 1.II.1989r. obowiązywała zasada jednolitej własności państwowej stanowiąca iż państwowe osoby prawne, w tym przedsiębiorstwa państwowe, nie mogły nabywać praw na nieruchomości na własną rzecz, tylko na rzecz Skarbu Państwa. Należy jednak uznać iż do tej daty państwowe osoby prawne wykonywały we własnym imieniu uprawnienia zmierzające do nabycia prawa własności bądź służebności przez zasiedzenie. Przedsiębiorstwa państwowe, którym był Zakład (...) w S., posiadały osobowość prawną i daleko posuniętą samodzielność w obrocie, odpowiadały w pełnym zakresie za swoje zobowiązania i gospodarowały wydzielonym im mieniem ogólnonarodowym, w tym wykonując w stosunku do tego mienia uprawnienia właścicielskie związane z korzystaniem, pobieraniem pożytków i rozporządzaniem, choć w tym ostatnim przypadku w zakresie ograniczonym, na podstawie ustawy z 25.IX.1981r. o przedsiębiorstwach państwowych / t.j. Dz.U. 2002r. nr 112, poz.981 ze zm. /.

I choć przedsiębiorstwa państwowe nie mogły nabyć praw na nieruchomości na własną rzecz, tylko na rzecz Skarbu Państwa, to jednak, jak wyżej wskazano, wykonywały we własnym imieniu uprawnienia zmierzające do nabycia mienia właśnie na rzecz Skarbu Państwa, w tym posiadanie nieruchomości i służebności gruntowych zmierzające do nabycia prawa własności bądź służebności przez zasiedzenie. Stosownie do art. 10 ustawy z 28.VII.1990r. / Dz.U. nr 55, poz. 321 / nowelizującej kodeks cywilny, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy w/w istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie, przy czym termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej

niż o połowę. A zatem należało uznać iż bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu zaczął biec od 1.X.1990r. , przy czym uległ skróceniu o okres od 1.II.1989r. do 1.X.990r.

Ponieważ zgodnie z art. 292 kc do nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej stosuje się odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie , stąd do zasiedzenia służebności gruntowej wymagany jest upływ oznaczonego czasu posiadania , którego długość jest uzależniona od dobrej lub złej wiary posiadacza , przy czym ważna jest chwila uzyskania posiadania . Przy uwzględnieniu treści art.172 kc posiadacz służebności gruntowej nabywa służebność , jeżeli ją posiadał nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz w dobrej wierze , a jeżeli uzyskał posiadanie w złej wierze , do nabycia służebności przez zasiedzenie wymagany jest upływ trzydziestu lat.

Biorąc pod uwagę powyższe , należało uznać iż poprzednik prawny uczestniczki

postępowania przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w S. wszedł w posiadanie służebności linii napowietrznej w dobrej wierze , / jest to zgodne ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w Słupsku – postanowienie z 12.IV.2013r. , sygn.. akt IV Ca 157/13 /.

Dodatkowo należało wskazać iż w sprawie IX Ns 363/12 Sąd Rejonowy w Słupsku prawomocnym postanowieniem z 30.VII.2013r. stwierdził zasiedzenie służebności przesyłu przez uczestniczkę postępowania urządzeń elektroenergetycznych w postaci linii napowietrznej średniego napięcia o nr 143 , czyli części tej samej linii będącej przedmiotem niniejszego postępowania ale przebiegającej przez inną działkę gruntu / postanowienie z uzasadnieniem k. 407 – 419 /.

A zatem termin zasiedzenia służebności przesyłu linii napowietrznej średniego napięcia 15 kV , o nr 143 , przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawcy upłynął z dniem 1.II.2009r.

Wnioskodawca zaważwał do próby ugodowej uczestniczkę postępowania w 2012r. , czyli po fakcie stwierdzenia zasiedzenia , stąd nie doszło do przerwania biegu zasiedzenia.

Z powyższych względów wniosek należało oddalić.

O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 520 §1 kpc , wobec oddalenia wniosku wnioskodawcy obciążono go kosztami postępowania poniesionymi przez uczestniczkę , jak też stosownie do treści art.83 ust. w zw. z art. 113 ustawy z 28.VII.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych / j. t. Dz.U. 2014r, poz. 1025 ze zm./ nakazano ściągnąć od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku tytułem kosztów sądowych - wynagrodzenie biegłego , pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Słupsku.